Mart Jüssi

Teie: 16.09.2019
Keskkonnaministeeriumile saadetud kiri
Meie: 22.10.2021 nr TO-JUH-6/249

Loode-Eesti rannikumere tuulepargi keskkonnamõju hindamise aruande avalikul väljapanekul esitatud tagasiside vastused

Allpool edastame vastused Teie 16.09.2019 Keskkonnaministeeriumile saadetud kirjas toodud tagasisidele. Kindlustamaks seda, et meie vastused osapoolte esitatud kommentaaridele ja seisukohtadele oleksid võimalikud sisulised ja ammendavad, on vahepealsel perioodil teostatud täiendavaid eksperthinnanguid ja analüüse, mille järeldused kajastuvad ka täiendatavas keskkonnamõjude hindamise aruandes.

Kommentaar nr 1: Vaatamata protsessi jooksul tehtud märkustele, või siis nende tõttu, ei ole aruande ekspertrühmas (Tabel 3) märgitud mereimetajate alast ekspertiisi või selle eest vastutavat isikut, mis on suureks puuduseks ekspertiisi heade tavade ja isegi seaduses toodud põhimõtete järgimisel. (KeHJS § 14 (4) nt). Mereimetajate mõjusid on püütud hinnata, aga keegi sellise sisu eest ei vastuta.

Vastus: Mõju mereimetajatele on hinnanud ökoloog Raimo Pajula. KMH aruande Tabelist 3 on eksperdi nimi ekslikult välja jäänud. Täiendame tabelit.

Kommentaar nr 2: Kelle poolt ja mis alusel otsustati loobuda mereimetajate ekspertiisist ja uuringutest? See küsimus puudutab kõikide vastutavate osapoolte (hindaja, otsustaja, järelvalvaja) pädevust hindamise protsessis ning aruande kinnitamisel. Palun kirjalikku selgitust selles osas, miks jäetakse kasutamata Eestis olemasolev parim teadmine, isegi kui sellele on tähelepanu juhitud.

Vastus: KMH läbiviimisel on mõju mereimetajale hinnatud, hindamise tulemused kajastuvad aruandes (ptk 5.7). Samas on meil hea meel tõdeda, et oleme tänaseks teie kui ühe parima mereimetajate eksperdi osalusel läbi viinud täiendava hindamise mereimetajatele avalduva mõju osas. Lisame töö tulemused KMH aruandesse.

Kommentaar nr 3: Mereimetajate osa lugemine ei andnud koostatud aruande ja koostajate usalduseks alust, minu tähelepanujuhtimise peale on eelnevat referaadilaadset ülevaadet täiendatud referaadilaadsete tekstidega ning tehtud

ENEFIT GREEN AS
Lelle 22, 11318 Tallinn
Tel 5865 4999
Reg. kood 11184032
info@enefitgreen.ee
www.enefitgreen.ee

järeldusi, mis ei kannata teaduslikku kriitikat. Teadlasena olen huvitatud sellest, et ebapädevad väited ei kinnistuks ega leviks. Seda ei peaks tagama mitte avalikustamine ja kirjavahetus "huvigruppidega" vaid KMH koostaja kriitiline ja aus meel.

Vastus: Vt eelmist vastust.

Kommentaar nr 4: Mereliste tippkiskjate ökoloogiat ei saa ilma kogemuseta hindaja käsitleda aruandes toodud viisil: (Tabel 9): "Hindamise aluseks olid keskkonnaregistri andmebaas EELIS ning inventuuride ja uuringute andmed ning liigi kaitse tegevuskavad. Mõjude ulatuse, tugevuse ja olulisuse analüüsil tugineti kaardikihtide analüüsile ning eksperthinnangule. Arvesse võeti kaitstavate loodusobjektide spetsiifikat ja taluvust erinevate mõjufaktorite suhtes". Eksperthinnangut ei ole, on meelevaldselt valitud väljavõtted teistel eesmärkidel koostatud aruannetest. Loodusobjektide spetsiifika tundjat samuti ei ole. Järelikult ei ole ka hinnangut, töö sisu ei vasta pealkirjale. Järeldused võivad olla valed.

Vastus: Vt eelmist vastust.

Kommentaar nr 5: Lehekülgedelt 158-159 loeme, et: "Telemeetriaandmestik näitab küll hallhüljeste liikumist Hiiumaa põhjaosas (Joonis 108), kuid regulaarseid ühe või teise piirkonna külastamisi või madalatel läheduses pikemaid peatumisi ei ole (Jüssi 2011). Saaremaa lääneranniku paiknevate madalike piirkonnast saadud telemeetriaandmed näitavad, et hallhülged viibisid tihti küll madalate (Soolakuiv, Suurkuiv, Mustpank, Uuskuiv) piirkonnas, kuid neid intensiivsemalt toitumisaladena ei kasutanud (Jüssi 2011). Liikumisjooned näitasid peamiselt sirgjoonelist liikumist üle madalate läänepool asuvatele sügavamatele aladele. Peamised toitumisalad paiknesid sügavusvahemikus 30 - 70 m. Tähelepanuväärne on eriti just selles sügavusvahemikus asuvate järskude nõlvade lähedale hoidumine. Seega on hallhüljestele olulisemad pigem sügavamad, kuid samuti küllaltki järsult muutuva sügavusega merealad (Jüssi 2011)." Viitele vastab aruandes ainult allikas: Jüssi, I. 2011. Riikliku keskkonnaseire programmi allprogrammi „Elusloodus mitmekesisuse ja maastike seire“ 2011. a seiretöö „Hülged –hallhüljeste lennuloenduse andmed“, MTÜ Pro Mare. Sealt ei leia arutelu ega analüüsi hallhüljeste toitumistavade kohta. lmselt pidas koostaja silmas midagi muud? Äkki LIFE projekti ESTMAR EE 0011? Sellist ei leia kasutatud viidete seast. Nimetatud uuringu maht ja andmeanalüüsi täpsus ei ole piisavad KMH aruandesse järelduste tegemiseks. Hülged märgistati Liivi lahes ja Saaremaa lääneranniku. Et mõni neist sealt võttis ette külastada tuulepargi uuringuala on juba iseenesest tähelepanuväärne ja viitab kohaliku uuringu vajadusele. Täpsemad sukeldumise analüüsid tehti hilisemas, ka aruandes viidatud magistritöös (Silts 2014) kuid nende põhjal ei ole tehtud aruandes muid järeldusi kui: "Jäävabal ajal ning väljaspool sigimis- ja karvavahetusperioodi on tuulepargi alade piirkond hajusaks elu ja toitumisalaks, mida kinnitavad ka hüljeste liikumise GPS-uuringud (Silts 2014)". Seal magistritöös on aspekte mis lubaksid loomaökoloogil selle sama töö alusel väita ka täpselt vastupidist, et tuulepargi ala võib olla Hiiumaa põhjaosa tuhande hallhülge väga oluline toitumisala. Olen neist avalikel esinemistel rääkinud. Hea tulemuse vääramatuks eelduseks on korralik ettevalmistus

ja valdkondadeülene koostöö. Ja usaldus, et püütakse parima tulemuse suunas. Praeguses aruandes on need hüljeste osas puudu.

Vastus: Vt eelmist vastust.

Lugupidamisega,

(allkirjastatud digitaalselt)
Karmo Kõrvek

Meretuuleenergia arendusjuht
Enefit Green AS
karmo.korvek@enefitgreen.ee